

Laboratorium 1 - Karol Wrona

Spis Treści

- [Laboratorium 1 - Karol Wrona](#)
 - [Spis Treści](#)
 - [1. Tabele](#)
 - [Tabela log](#)
 - [2. Przykładowe dane](#)
 - [3. Widoki](#)
 - [4. Procedury pobierające dane](#)
 - [Typy Danych](#)
 - [Funkcje Pomocnicze](#)
 - [Właściwe Procedury](#)
 - [5. Procedury modyfikujące dane](#)
 - [6. Triggery dla tabeli log](#)
 - [7. Kontrola dostępności miejsc](#)
 - [8. Wyniki działania procedur](#)
 - [8.1 Add Reservation](#)
 - [8.2 Modify Reservation](#)
 - [8.3 Modify Reservation Status](#)
 - [8.4 Modify Max Places](#)
 - [9. Poprawność triggerów dla dziennika](#)

1. Tabele

Tabela person.

```
create table person
(
  person_id int generated always as identity not null
, firstname varchar2(50)
, lastname varchar2(50)
, constraint person_pk primary key
(
  person_id
)
enable
);
```

Tabela Trip.

```
create table trip
(
  trip_id int generated always as identity not null
, name varchar2(100)
, country varchar2(50)
, trip_date date
, max_no_places int
, constraint trip_pk primary key
(
  trip_id
)
enable
);
```

Tabela Reservation.

```
create table reservation
(
  reservation_id int generated always as identity not null
, trip_id int
, person_id int
, status char(1)
, no_places int
, constraint reservation_pk primary key
(
  reservation_id
)
enable
);
alter table reservation
add constraint reservation_fk1 foreign key
(
  person_id
)
references person
(
  person_id
)
enable;
alter table reservation
add constraint reservation_fk2 foreign key
(
  trip_id
)
references trip
(
  trip_id
)
enable;
alter table reservation
add constraint reservation_chk1 check
(status in ('n','p','c'))
enable;
```

Tabela log

Tabela dziennikująca zmiany w bazie danych. Dodano kolumnę info, która opisuje jaką operacja została wykonana. Triggery znajdują się w [punkcie 6.](#)

```
create table log
(
  log_id int generated always as identity not null
, reservation_id int
, log_date date
, status char
, no_places int
, info varchar2(50)
, constraint log_pk primary key
(
  log_id
)
enable
);
alter table log
add constraint log_fk1 foreign key
(
  reservation_id
)
references RESERVATION
(
  reservation_id
)
enable;
```

2. Przykładowe dane

Przykładowe osoby.

```
insert into person (firstname, lastname)
values('adam', 'kowalski');
insert into person (firstname, lastname)
values('jan', 'nowak');
insert into person (firstname, lastname)
values('maciek', 'pomidor');
insert into person (firstname, lastname)
values('adam', 'cebula');
insert into person (firstname, lastname)
values('zbigniew', 'rzodkiewka');
insert into person (firstname, lastname)
values('maria', 'cukinia');
insert into person (firstname, lastname)
values('ewa', 'truskawka');
insert into person (firstname, lastname)
values('josef', 'gruszka');
insert into person (firstname, lastname)
values('helena', 'ogorek');
insert into person (firstname, lastname)
values('jan', 'malina');
```

Przykładowe wycieczki.

```
insert into trip (name, country, trip_date, max_no_places)
values ('wycieczka do paryza', 'francja', to_date('2021-09-03', 'yyyy-mm-dd'), 3);
insert into trip (name, country, trip_date, max_no_places)
values ('wycieczka do krakowa', 'polska', to_date('2022-12-05', 'yyyy-mm-dd'), 5);
insert into trip (name, country, trip_date, max_no_places)
values ('wycieczka do berlina', 'niemcy', to_date('2022-10-09', 'yyyy-mm-dd'), 3);
insert into trip (name, country, trip_date, max_no_places)
values ('wycieczka do rzymu', 'wlochy', to_date('2022-06-01', 'yyyy-mm-dd'), 2);
```

Przykładowe rezerwacje.

```
insert into reservation(trip_id, person_id, no_places, status)
values (1,1,2,'n');
insert into reservation(trip_id, person_id, no_places, status)
values (1,2,1,'p');
insert into reservation(trip_id, person_id, no_places, status)
values (1,3,3,'c');
insert into reservation(trip_id, person_id, no_places, status)
values (1,4,1,'c');
insert into reservation(trip_id, person_id, no_places, status)
values (2,5,1,'n');
insert into reservation(trip_id, person_id, no_places, status)
values (2,6,1,'p');
insert into reservation(trip_id, person_id, no_places, status)
values (4,7,1,'p');
insert into reservation(trip_id, person_id, no_places, status)
values (4,8,1,'p');
insert into reservation(trip_id, person_id, no_places, status)
values (4,9,1,'c');
insert into reservation(trip_id, person_id, no_places, status)
values (3,10,1,'p');
```

3. Widoki

a) Widok Rezerwacji.

```
create view reservations_view as
select t.country, t.trip_date, t.name,
       p.firstname, p.lastname, r.reservation_id,
       r.no_places, r.status
from reservation r
join trip t on r.trip_id = t.trip_id
join person p on r.person_id = p.person_id;
```

b) Widok wycieczek. Korzystam z pomocniczej funkcji [available_places](#).

```
create view trips_view as
select t.country, t.trip_date, t.name,
       t.max_no_places, available_places(t.trip_id) as no_available_places
from trip t
join reservation r on r.reservation_id = t.trip_id;
```

c) Widok dostępnych wycieczek.

```
create view available_trips as
  select t.country, t.trip_date, t.name,
         t.max_no_places, available_places(t.trip_id) as no_available_places
  from trip t
  join reservation r on r.reservation_id = t.trip_id
  where available_places(t.trip_id) > 0;
```

4. Procedury pobierające dane

Typy Danych

Typ reprezentujący rezerwacje.

```
create or replace type reservation_type as OBJECT
(
  country varchar2(50),
  trip_date date,
  trip_name varchar2(50),
  firstname varchar2(50),
  lastname varchar2(50),
  reservation_id int,
  no_places int,
  status char(1)
);

create or replace type reservation_type_table is table of reservation_type;
```

Typ reprezentujący wycieczkę.

```
create or replace type available_trip as OBJECT
(
  trip_id int,
  trip_name varchar2(50),
  country varchar2(50),
  trip_date date,
  available_places int
);

create or replace type available_trip_table is table of available_trip;
```

Funkcje Pomocnicze

Czy wycieczka istnieje.

```
create or replace function trip_exist(trip_id int)
  return boolean
as
  exist number;
begin
  select count(r.trip_id) into exist
  from reservation r
  where r.trip_id = trip_exist.trip_id;

  if exist = 0 then
    return false;
  else
    return true;
  end if;
end;
```

Czy osoba istnieje

```
create or replace function person_exist(person_id int)
  return boolean
as
  exist number;
begin
  select count(p.person_id) into exist
  from person p
  where p.person_id = person_exist.person_id;

  if exist = 0 then
    return false;
  else
    return true;
  end if;
end;
```


Czy rezerwacja istnieje.

```
create or replace function reservation_exist(reservation_id int)
    return boolean
as
    exist number;
begin
    select count(r.reservation_id) into exist
    from reservation r
    where r.reservation_id = reservation_exist.reservation_id;

    if exist = 0 then
        return false;
    else
        return true;
    end if;
end;
```

Czy kraj istnieje.

```
create or replace function country_exist(country varchar2)
    return boolean
as
    exist number;
begin
    select count(t.country) into exist
    from trip t
    where t.country = country_exist.country;

    if exist = 0 then
        return false;
    else
        return true;
    end if;
end;
```

Funkcja obliczająca ile jest wolnych miejsc na danej wycieczce.

```
create or replace function available_places(trip_id int)
    return int
as
    result int;
begin
    select (t.max_no_places - sum(r.no_places)) as amount into result
    from trip t
    join reservation r on t.TRIP_ID = r.TRIP_ID
    where t.trip_id = available_places.trip_id and r.STATUS <> 'C'
    group by t.MAX_NO_PLACES;

    return result;
end;
```

Właściwe Procedury

a) Zwraca uczestników wycieczek.

```
create or replace function trip_participants(trip_id int)
    return reservation_type_table
as
    result reservation_type_table;
begin
    if not trip_exist(trip_id) then
        raise_application_error(-20000, 'Trip does not exist');
    end if;

    select reservation_type(t.country, t.trip_date, t.name,
        p.firstname, p.lastname, r.reservation_id,
        r.no_places, r.status)
    bulk collect
    into result
    from reservation r
    join trip t on r.trip_id = t.trip_id
    join person p on r.person_id = p.person_id
    where t.trip_id = trip_participants.trip_id;

    return result;
end;
```

b) Zwraca rezerwacje osoby.

```
create or replace function person_reservations(person_id int)
    return reservation_type_table
as
    result reservation_type_table;
begin
    if not person_exist(person_id) then
        raise_application_error(-20000, 'Person does not exist');
    end if;

    select reservation_type(t.country, t.trip_date, t.name,
        p.firstname, p.lastname, r.reservation_id,
        r.no_places, r.status)
    bulk collect
    into result
    from person p
    join reservation r on p.person_id = r.person_id
    join trip t on t.trip_id = r.trip_id
    where p.person_id = person_reservations.person_id;

    return result;
end;
```

c) Zwraca dostępne wycieczki do danego kraju.

```
create or replace function available_trips_to(country varchar2, date_from date,
date_to date)
    return available_trip_table
as
    result available_trip_table;
begin
    if not country_exist(country) then
        raise_application_error(-20000, 'There is no trip to this destination');
    ELSIF date_from > date_to then
        raise_application_error(-20000, 'Incorrect date');
    end if;

    select available_trip(t.trip_id, t.name, t.country, t.trip_date,
available_places(t.trip_id))
    bulk collect into result
    from trip t
    where t.country = available_trips_to.COUNTRY and
        t.trip_date between date_from and date_to;

    return result;
end;
```

5. Procedury modyfikujące dane

Część kontroli danych (np. czy jest wystarczająco dużo wolnych miejsc) została przeniesiona do [triggerów](#). W procedurach sprawdzamy tylko czy dane do których się odwołujemy istnieją.

a) Procedura dodająca rezerwacje

```
create or replace procedure add_reservation(trip_id int, person_id int, no_places
int)
as
    trip_start date;
begin
    select t.trip_date into trip_start
    from TRIP t where t.TRIP_ID = add_reservation.trip_id;

    if not trip_exist(trip_id) then
        RAISE_APPLICATION_ERROR(-20000, 'Trip does not exist');
    elsif not person_exist(person_id) then
        RAISE_APPLICATION_ERROR(-20000, 'Person does not exist');
    end if;

    insert into reservation(trip_id, person_id, status, no_places)
        values (trip_id, person_id, 'n', no_places);
end;
```

b) Procedura modyfikująca status rezerwacji.

```
create or replace procedure modify_reservation_status(reservation_id int, status
char)
as
    places int;
    trip_id int;
begin
    select r.no_places, r.trip_id into places, trip_id
    from reservation r
    where r.reservation_id = modify_reservation_status.reservation_id;

    if not reservation_exist(reservation_id) then
        raise_application_error(-20000, 'Reservation does not exist');
    end if;

    update reservation
        set status = modify_reservation_status.status
    where reservation_id = modify_reservation_status.reservation_id;
end;
```

c) Procedura modyfikująca ilość zajętych miejsc przez rezerwacje.

```
create or replace procedure modify_reservation(reservation_id int, no_places int)
as
    trip_id int;
begin
    select r.trip_id into trip_id
    from reservation r
    where r.reservation_id = modify_reservation.reservation_id;

    if not reservation_exist(trip_id) then
        raise_application_error(-20000, 'Reservation does not exist');
    end if;

    update reservation
        set no_places = modify_reservation.no_places
    where reservation_id = modify_reservation.reservation_id;
end;
```

d) Procedura modyfikująca maksymalną ilość miejsc na wycieczce.

```
create or replace procedure modify_max_places(trip_id int, no_places int)
as
    reserved_places int;
    current_max int;
begin
    select max_no_places into current_max
    from trip t
    where t.trip_id = modify_max_places.trip_id;

    reserved_places := current_max - available_places(trip_id);

    if not trip_exist(trip_id) then
        raise_application_error(-20000, 'Trip does not exist');
    end if;

    update trip
        set max_no_places = no_places
    where trip_id = modify_max_places.trip_id;
end;
```

6. Triggery dla tabeli log

Tabela log jest opisana w [punkcie 1.](#)

a) Trigger dodający wpis do loga po dodaniu rezerwacji.

```
create or replace trigger log_add_reservation
after insert
on RESERVATION
for each row
begin
    insert into log (reservation_id, log_date, status, no_places, INFO)
    values (:new.reservation_id, current_date, :new.status, :new.no_places, 'add
reservation');
end;
```

b) c) Triggery dodające wpis do loga po zmodyfikowaniu rezerwacji.

Triggery opisane w treści zadania w podpunkcie b) i c) są zrealizowane jako jeden trigger gdyż oba wykonują update na tabeli reservation. W przypadku gdy wywołamy procedurę modify_reservation w taki sposób, że nie zmieni ona żadnych danych w tabeli, to taka operacja nie zostanie zapisana w dzienniku.

```
create or replace trigger log_modify_reservation
after update
on RESERVATION
for each row
begin
    if :new.status <> :old.status then
        insert into log (RESERVATION_ID, LOG_DATE, STATUS, NO_PLACES, INFO)
        values (:new.reservation_id, current_date, :new.status, :new.no_places,
'changed status');
    elsif :new.no_places <> :old.no_places then
        insert into log (RESERVATION_ID, LOG_DATE, STATUS, NO_PLACES, INFO)
        values (:new.reservation_id, current_date, :new.status, :new.no_places,
'changed no_places');
    end if;
end;
```

7. Kontrola dostępności miejsc

Przy triggerach zdecydowałem się użyć formuły *pragma autonomous_transaction*. Pozwala mi ona wykonać podzapytanie w triggerze, przez co mogę wywołać funkcję *available_places*. Triggery autonomiczne są niezależne od transakcji która je wywołała. Jest to więc niebezpieczny zabieg ale ponieważ w tych triggerach nie modyfikuje w żaden sposób danych, a więc nie ma ryzyka wstawienia nie poprawnych danych, to zdecydowałem się użyć tej metody.

a) Trigger sprawdzający czy można dodać nową rezerwację. Sprawdza czy jest wystarczająco dużo miejsc.

Rozsądnie byłoby zablokować możliwość zapisania się na wycieczkę, która już się odbyła. Jednak aby uniknąć problemów z sprawdzaniem poprawności innych procedur, opcja ta została zakomentowana (Być może Pan Dr. ma swój zestaw danych do przetestowania).

```
create or replace trigger reservation_add_trigger
before insert
on RESERVATION
for each row
declare
    trip_start date;
begin
    select t.trip_date into trip_start
    from TRIP t where t.TRIP_ID = :new.trip_id;

    if available_places(:new.trip_id) < :new.no_places then
        RAISE_APPLICATION_ERROR(-20000, 'Not enough places');
    elsif current_date > trip_start then
        -- RAISE_APPLICATION_ERROR(-20000, 'The trip already started');
        DBMS_OUTPUT.PUT_LINE('Uwaga wycieczka juz sie zaczela');
    end if;
end;
```

b) Trigger sprawdza czy można zmienić status rezerwacji. Ponieważ rezerwacje z statusem 'c' nie wliczają się do limitu miejsc, trzeba sprawdzić czy po zmianie statusu ilość nie zostanie przekroczona.

```
create or replace trigger change_status_trigger
before update
on RESERVATION
for each row
declare
pragma autonomous_transaction;
places int;
trip_id int;
begin
select r.no_places, r.trip_id into places, trip_id
from reservation r
where r.reservation_id = :new.reservation_id;

if :new.status <> 'c' and places > available_places(:new.trip_id) then
raise_application_error(-20000, 'Not enough available places');
end if;
end;
```

c) Trigger sprawdzający czy możemy zmodyfikować ilość miejsc zajętych przez rezerwację.

```
create or replace trigger modify_reservation_trigger
before update
on RESERVATION
for each row
declare
pragma autonomous_transaction;
begin
if :new.no_places - :old.no_places > available_places(:old.trip_id) then
raise_application_error(-20000, 'Not enough places');
end if;
end;
```


d) Trigger sprawdzający czy można zmodyfikować maksymalną ilość miejsc dla wycieczki. Oczywiście nie można pozwolić by maksymalna ilość wolnych miejsc była mniejsza od liczby aktualnie zajętych miejsc.

```
create or replace trigger modify_max_places
before update
on TRIP
for each row
declare
reserved_places int;
pragma autonomous_transaction;
begin
reserved_places := :old.max_no_places - available_places(:new.trip_id);
if :new.max_no_places < reserved_places then
raise_application_error(-20000,'New max_no_places is lower then ongoing
reservations');
end if;
end;
```

8. Wyniki działania procedur

8.1 Add Reservation

a) Sprawdzenie czy zostanie dodana poprawna rezerwacja. Chcemy zarezerwować miejsce na trip_id = 2, dla osoby o person_id = 1.

Przed:

	RESERVATION_ID	TRIP_ID	PERSON_ID	STATUS	NO_PLACES
1	1	1	1	n	2
2	2	1	2	p	1
3	3	1	3	c	3
4	4	1	4	c	1
5	5	2	5	n	1
6	6	2	6	p	1
7	7	4	7	p	1
8	8	4	8	p	1
9	9	4	9	c	1
10	10	3	10	p	1

Komenda:

```
begin
ADD_RESERVATION(2,1,1);
end;
```

Wynik:

	RESERVATION_ID	TRIP_ID	PERSON_ID	STATUS	NO_PLACES
1	1	1	1	n	2
2	2	1	2	p	1
3	3	1	3	c	3
4	4	1	4	c	1
5	5	2	5	n	1
6	6	2	6	p	1
7	7	4	7	p	1
8	8	4	8	p	1
9	9	4	9	c	1
10	10	3	10	p	1
11	26	2	1	n	1

b) Sprawdzenie czy trigger *reservation_add_trigger* działa poprawnie. Próbujemy dodać rezerwację na trip_id = 2, z no_places = 5. Komenda:

```
begin
  ADD_RESERVATION(2,1,5);
end;
```

Wynik:

```
[2022-03-11 15:21:20] [72000][20000]
[2022-03-11 15:21:20]   ORA-20000: Not enough places
[2022-03-11 15:21:20]   ORA-06512: przy "BD_KAROLWRONA.RESERVATION_ADD_TRIGGER", linia 8
[2022-03-11 15:21:20]   ORA-04088: błąd w trakcie wykonywania wyzwalacza 'BD_KAROLWRONA.RESERVATION_ADD_TRIGGER'
[2022-03-11 15:21:20]   ORA-06512: przy "BD_KAROLWRONA.ADD_RESERVATION", linia 14
[2022-03-11 15:21:20]   ORA-06512: przy linia 2
[2022-03-11 15:21:20] Position: 0
```

8.2 Modify Reservation

a) Sprawdzamy czy można zmodyfikować rezerwację o reservation_id = 5, tak by zajmowała 2 miejsca zamiast jednego.

Przed:

	RESERVATION_ID	TRIP_ID	PERSON_ID	STATUS	NO_PLACES
1	1	1	1	n	2
2	2	1	2	p	1
3	3	1	3	c	3
4	4	1	4	c	1
5	5	2	5	n	1
6	6	2	6	p	1
7	7	4	7	p	1
8	8	4	8	p	1
9	9	4	9	c	1
10	10	3	10	p	1

Komenda:

```
begin
    MODIFY_RESERVATION(5,2);
end;
```

Wynik:

	RESERVATION_ID	TRIP_ID	PERSON_ID	STATUS	NO_PLACES
1	1	1	1	n	2
2	2	1	2	p	1
3	3	1	3	c	3
4	4	1	4	c	1
5	5	2	5	n	2
6	6	2	6	p	1
7	7	4	7	p	1
8	8	4	8	p	1
9	9	4	9	c	1
10	10	3	10	p	1

b) Sprawdzamy czy trigger uniemożliwi nam zmodyfikowanie rezerwacji reservation_id = 1, tak by zajmowała 10 miejsc Komenda:

```
begin
    MODIFY_RESERVATION(1,10);
end;
```

Wynik:

```
[2022-03-11 18:13:05] ORA-20000: Not enough places
[2022-03-11 18:13:05] ORA-06512: przy "BD_KAROLWRONA.MODIFY_RESERVATION_TRIGGER", linia 5
[2022-03-11 18:13:05] ORA-04088: błąd w trakcie wykonywania wyzwalacza 'BD_KAROLWRONA.MODIFY_RESERVATION_TRIGGER'
[2022-03-11 18:13:05] ORA-06512: przy "BD_KAROLWRONA.MODIFY_RESERVATION", linia 13
[2022-03-11 18:13:05] ORA-06512: przy linia 2
```

8.3 Modify Reservation Status

a) Sprawdzamy czy możemy zmienić status rezerwacji o reservation_id = 5 na status 'c'. Przed:

	RESERVATION_ID	TRIP_ID	PERSON_ID	STATUS	NO_PLACES
1	1	1	1	n	2
2	2	1	2	p	1
3	3	1	3	c	3
4	4	1	4	c	1
5	5	2	5	n	1
6	6	2	6	p	1
7	7	4	7	p	1
8	8	4	8	p	1
9	9	4	9	c	1
10	10	3	10	p	1

Komenda:

```
begin
    modify_reservation_status(5, 'c');
end;
```

Wynik:

	RESERVATION_ID	TRIP_ID	PERSON_ID	STATUS	NO_PLACES
1	1	1	1	n	2
2	2	1	2	p	1
3	3	1	3	c	3
4	4	1	4	c	1
5	5	2	5	c	2
6	6	2	6	p	1
7	7	4	7	p	1
8	8	4	8	p	1
9	9	4	9	c	1
10	10	3	10	p	1

b) Sprawdźmy czy możemy zmienić status rezerwacji reservation_id = 3 na 'p'. Komenda:

```
begin
    modify_reservation_status(3, 'p');
end;
```

Wynik:

```
[2022-03-11 18:23:01] [72000][20000]
[2022-03-11 18:23:01] ORA-20000: Not enough available places
[2022-03-11 18:23:01] ORA-06512: przy "BD_KAROLWRONA.CHANGE_STATUS_TRIGGER", linia 11
[2022-03-11 18:23:01] ORA-04088: błąd w trakcie wykonywania wyzwalacza 'BD_KAROLWRONA.CHANGE_STATUS_TRIGGER'
[2022-03-11 18:23:01] ORA-06512: przy "BD_KAROLWRONA.MODIFY_RESERVATION_STATUS", linia 14
[2022-03-11 18:23:01] ORA-06512: przy linia 2
[2022-03-11 18:23:01] Position: 0
```

8.4 Modify Max Places

a) Sprawdzamy czy możemy podnieść ilość maksymalnych miejsc dla 3 wycieczki do 10. Przed:

	TRIP_ID	NAME	COUNTRY	TRIP_DATE	MAX_NO_PLACES
1	1	wycieczka do paryza	francja	2021-09-03	3
2	2	wycieczka do krakowa	polska	2022-12-05	5
3	3	wycieczka do berlina	niemcy	2022-10-09	3
4	4	wycieczka do rzymu	wlochy	2022-06-01	2

```
begin
    MODIFY_MAX_PLACES(3, 10);
end;
```

Wynik:

	TRIP_ID	NAME	COUNTRY	TRIP_DATE	MAX_NO_PLACES
1	1	wycieczka do paryza	francja	2021-09-03	3
2	2	wycieczka do krakowa	polska	2022-12-05	5
3	3	wycieczka do berlina	niemcy	2022-10-09	10
4	4	wycieczka do rzymu	wlochy	2022-06-01	2

9. Poprawność triggerów dla dziennika

Przy okazji sprawdźmy czy zostały dodane odpowiednie logi do dziennika.

	LOG_ID	RESERVATION_ID	LOG_DATE	STATUS	NO_PLACES	INFO
1	41	61	2022-03-11 17:31:38	n	1	add reservation
2	43	5	2022-03-11 17:32:18	c	2	changed no_places
3	45	5	2022-03-11 17:33:31	c	2	changed status

Rzeczywiście wszystkie potrzebne logi dodały się do dziennika.